

mine Britannos vocabant. Primus quod sciam, Romanorum Brittones nominavit Martialis in illo versu:

Quam veteres brachæ Brittonis pauperis.

Brittones fere vulgus appellat peninsulæ Gallicæ habitatores: quanquam & ipsam, Britanniam, & incolas, Britannos Gregorius Turo-nensis semper vocet. Romani suos provincia-les constanter Britannos dicunt, quanquam ipsi provinciales sese Britones appellari gau-deant. Vtriusque vero nominis una radix & origo est, Britannia. Et sicut utrumque nomen ab uno fonte promanat, ita res eadem prorsus utroque indicatur. Id autem maxime perspicue ostendit Ausonii poetæ carmen:

Silvius ille bonus, qui carmina nostra lacescit:

Nostra magis meruit disticha Britto bonus.

Silvius hic bonus est. Quis Silvius? Iste Britannus,

Aut Britto hic non est Silvius, aut malus est.

Silvius esse bonus Britto, ferturque Britannus.

Quis credat civem degenerasse bonum?

Nemo bonus Britto est: si simplex Silvius esse

Incipiat, simplex desinet esse bonus.

Silvius hic bonus est: sed Britto est Silvius idem,

Simplicior res est dicere Britto malus.

Silvi Britto bonus quamvis homo non bonus esse

Ferris, nec se quit jungere Britto & homo.

Qui Britannos Gallorum colonos esse con-tendunt, hi Herculem è Celto puella Gallica Britannum filium genuisse, produnt, à quo gentem Britannam propagatam. Hanc natio-nem Plinius vicinam Morinis, Atrebatibus, Gessoriacis collocat. Qui è Græcis hæc con-firmant non desunt Grammatici, Soudas, & qui Etymologicon magnum scripsit. In eadem sententia mihi fuisse videntur C. Iulius Cæsar, & C. Cornelius Tacitus, alique scriptores Latini non indocti, non ita celebres tamen. Item sacra, sermo, instituta, gentiumque qua-rundam ad mare Gallicum habitantium mo-res, id confirmant, è quibus mihi Britanni transmigrationibus exhausti, Morini paulatim consumpti videntur. Morinus quidem à More (id vetere Gallorum lingua mare significat) suam mihi originem testari videtur. Venta Belgarum, & ab Icio dictum Icenum etiam in alienum solum se cum cognominis loco pa-triam vocem extulisse fit verisimile: atque in ipso statim aditu occurrentes Britannos, velut progeniem agnoscentes, domum suam tan-quam in hospitium deducere velle. Morinus enim Gallis veteribus marinum, & Morema-rusa mare mortuum significat: quanquam hæc postrema duo nomina Gorropius, dum suos Advaticos nimis ambitiose vult excolere, pe-ne nobis surripuit. Nec Aremorici aut Armo-rici se nostri generis negare possunt. Habemus enim majores & propinquos penes nos obsi-des. Nam Ar vel Are vetus est præpositio lin-guæ Gallicæ, quod ad vel super indicat, quasi

dicat ad mare, vel super mare, hoc est mariti-mum. Moremarusa vero à More, hoc est mare, declinat ultima syllaba producta in morem participii Græci. Aremorica quidem, seu Ar-morica (qui statim auditum non agnoverit, is veterem linguam Gallicam prorsus ignorat) & ipsum quoque (maritimum) significat, vel Strabone interprete, qui Græce pro eo sem-per nobis reddit Apoceanitas. Cæsar de Ar-moricis hæc lib. 5. Magnas Gallorum copias earum civitatum, quæ Armoricæ appellantur, oppugnandi sui causa convenisse. & lib. 7. Vni-versis civitatibus, quæ Oceanum attingunt, quæque eorum consuetudine Armoricæ ap-pellantur. & lib. 8. Cæteræque civitates posi-tæ in ultimis Galliæ finibus, Oceanoque con-junctæ, quæ Armoricæ appellantur. Cæsar quoties harum civitatum meminit, semper adicere solet, QVÆ APPELLANTVR: sed ita adicere, ut non nomen proprium esse in-telligas, sed aut epitheton, aut loci cognomen. Sed nec apud quenquam alium idoneum scri-ptorem id civitatis nomen fuisse reperitur, cum tamen latissime in illa ora vox illa vagaretur, ab Hispania videlicet ad Rhenum: inter-que tot scriptores unum Plinium reperiam, qui genuinam nominis vim non videatur in-tellexisse. Omnem namque Aquitaniam ita putat aliquando fuisse appellatam. Sed hæc in præsentia: nam plura nobis de sermone Gallico disputandum erit.

Antiquissimum insulæ nomen creditur fuisse Albion, aut ut Aristoteles, vel potius Theo-phrastus, in libro qui De mundo inscribitur, re-censet, Albium. Sed hoc nomen magis è libris eruitur, quam in communi sermone usurpa-tur, nisi præsertim apud Scotos, qui se Albi-nich, suam regionem Albin adhuc vocant. Multi nomen inditum inde putant, quod ap-pellentibus è Gallia albæ rupes primæ occur-rant. Mihi vero absurdum in primis videtur, Britannici nominis originem è Latino sermo-ne repetere, tam raro tum inter feras gentes commercio. Sunt qui ab Albione Neptuni fi-lio id nomen inditum putent, quem aliquan-do Britannia fuisse regem comminiscuntur: audaci prorsus mendacio, & nullo penitus an-tiquitatis testimonio nixi. Super hoc tamen tam invalido cognati nominis fundamento, regnum extruere eos non pudit. Nullam enim aliam hujus commenti ex historiis occa-sionem datam video. Meminerunt enim Al-bionis & Bergionis è Græcis quidem Diodo-rus Siculus, & Strabo: è Latinis Cato, Hygi-nus, & Mela è quibus id fere colligi potest, Al-bionem & Bergiona Neptuni filios Ligures ex agro Albicorum itinera, quæ in Italiam fer-rent, latrociniiis infesta habuisse. Hi cum Her-culem ex Hispania Gerione victo redeuntem præda exuere tentassent, tam atroci prælio eum